

СВОБОДА СВОБОДА

UKRAINSKYI DVENNIK

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗУБІТНИХ ДІЯЛЬНИХ ШЕРАХ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РИК ХХХ. Число 88. Джерси Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 10 лютого, 1922. VOL. XXX. No. 33. Jersey City, N. J., Friday, February 10, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРИПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНГРЕС УХВАЛИВ ЗАКОН ПРО ФАРМЕРСЬКУ КООПЕРАЦІЮ

ВАШІНГТОН, 8 лютого. — Сенат почав чини законопроект про кооперацію фермерського торгівля. На основі цього закону фермери будуть мати право об'єднуватися в кооперації спільно для міжштатової та заграничної торгівлі фермерськими продуктами, та для приготування фермерських продуктів для такої торгівлі. Проти закону заявили при голосуванні в сенаті всього один сенатор; був ним сенатор Теді зі штату Рова Авеланд.

НЕ БУДУТЬ ВІЯТИ ЗВРОТУ ЗАГРАНИЧНИХ ДОГОВІРІВ З БОНУСОМ ДЛЯ ЖОВНІРІВ

ВАШІНГТОН, 8 лютого. — Комітет для федеральних доходів в палаті посвідив дав до розуміння, що він уже не врятує справи бонусу для американських ветеранів зі справою звороту заграничних догівів Америки. Комітет оголошує, який розробити гроші на бонус для бующих жовнірів. Части комітету говорять уже про установлення податків на со шль.

Хочуть відкупити від уряду кораблі

ВАШІНГТОН, 8 лютого. — Громада банкірів та других бизнесменів з поберега Тихого Океану вважала конференцію з президентом Гардінгом та головою Федеральної Корабельної Ради Ласкером в справі закупки від уряду кораблів, плаваючих до Тихого Океану. Банкіри хочуть організувати корабельну компанію з 30 мільйонами доларів і дома малюють перебрати на себе ці кораблі.

Юні заповнюють проти анти-страйкового законопроекта в індустріальній легіслатурі

ЦЮ ДОН, 8 лютого. — Проти анти-страйкового законопроекта, внесеного в індустріальній легіслатурі за старанням індустріальної торговельної палати, зривається правдива бря серед робітничих організацій.

Ряд визначних провідників робітничих юній завзялося проти законопроекта та заповило безпощадну боротьбу проти нього. Так говорили урядники місцевих організацій, як і організацій стейтвоях та вселюдських. Гаф Фейри, організатор Американської Федералії Праці в стейті Нью Йорк, заповів, що проти законопроекта встане робітництво не лише в стейті, але в шлькх З'єднаних Держав і що вони поведуть його безсумнівно. Президент Американської Федералії Праці Гомперс обіцяв прийти до стейту Нью Йорк і провадити боротьбу проти законопроекта в Огайо; промовляючи на одних з'єднаньських зборах, Гомперс заявив, що він зявиться на пересудування в легіслатурі над цим законопроектом з бляще як пітера тисичною делегациєю, яка буде представляти понад 1,250,000 з'єднаньських робітничих стейту Нью Йорк. Джордж Саллан, голова центральної з'єднаньської робітничої палати, також обіцяв всі робітничі юні стейти, чисельно разом коло три чверти всіх робітничих, підняти законопроект проти страйків як зусилля потопити праці робітників, добути юній в лонній боротьбі та привести її до шлькму культурному світу. Рада постановила вислати позовну депутату на пересудування в справі шлькх, яке має відбутися в обласній легіслатурі дня 1. марта.

Смерть страйкарів від куль фабричних сторожів

ВОРЖИМ, 8 лютого. — Один страйкар, Емер Корт на ім'я, ував жертвою страйкани, яка була наслідком неадекватних відносин між сторожами фабрики Шлькх Сід Корпорейшн та страйкантими робітничими компаніями. Страйк сей тривав довгий час і завод фабрики довго не робив ніяких зусиль применити духу фабрики. Як тільки дізнав тому завод заповів, що фабрика буде знову пуштити в рік як "отверта план", тобто що кожний робітник буде находитися самий і не через нікого. Завод фабрики мав за споровадувати робітників з других охочих. Страйканти робітників стали випускати приховано, щоб дати їм до розуміння, що у фабрики в справі і їх страйканти несправедливо. Це розуміли завод фабрики і він спровадив зарда шлькх та до ставляв, що сей завод яких до засудження перевели в детективні місцевих фабрик. В означений зарвад мав фабрика дісно почала робити управління страйкантими. Страйкарі уставили коду зводу до фабрики сторожу (пінкети), нежні котрою з сторожою фабрику, зрубною в палладерів, карбоні та у шлькхній кризі, приходило до частих сварок, ба навіть бійок. В юній перекоди нежні до страйканти. Нині рано фабричні сторожі вочили страйканти з карбоні та машинних крибіс до лонній, збривали перед фабрикою, та зловжували. Тут юній в збрив Емера Корта та ранний жовнір Джеймс Лундс. Куд з машинною кризою повалив в ому реставрації, де той шлькх мейор міста, але ніякого не вивали.

На приязні суду зарва арештовано одного страйканти шлькх та одного фабричного сторожу, котрі правдоподібно вивали виступили, що юній страйкарі фабрики зарва знов посправадують сей страйканти, підняти страйканти, щоб добути сей страйканти.

Пересудування в справі розбитих залізничних вагонів

ШКАГО, 7 лютого. На домагане залізничних властителей, котрі домагаються об'єднати робітничий департамент залізничної служби, та на домагане залізничних робітників, котрі домагаються північних своєї заплати, Зелізняк Робітничий Рада З'єднаних Держав зазначила в тій справі пересудування "обох сторін на день 6 марта свого року. В цьому буде ходити о робітничу заплату яких 120,000 американських зєднаньських робітників.

В людині погмолю в манні

ГАНТИНГТОН, 7 лютого. В ковалній підприємстві Марієта Коя К. над Понд Крик, в Писнов Фокс, в стейті Кентакі наступив вибух газу, котрий знищив котельню, живво осмерко людей і ранив тижно двоє. Крими цього одного робітника ше де найшли.

Іменували американського амбасадора до бующих ворожих країв

ВАШІНГТОН, 7 лютого. Президент Гардінг пропонує сенаторів іменувати трох амбасадорів до бующих ворожих країв, а то: Гафтона на амбасадора Німеччини, Кошбер на амбасадора до Австрії та Брендта на амбасадора до Угорщини.

Інфлюенца дає влябас

Хоч в середі дощово до індустріального уряду здоров'я дає рази більше слунай інфлюенци, як попереднього дня юній свого др. Ковленд, коли інфлюенца ослабає. В понеділок дощовий пр 871 слунай інфлюенци та 181 слунай лань члело, а в наступний лань члело хорих інфлюенцією винисило уже 1,104, а число хорих заледнено 248, шебто менше-більше два рази більше. Се найбільшине випадок інфлюенци др. Ковленд пояснив тим, що вапориті лікарів при заходженні на почі і завдяки до уряду здоров'я у шлькх. Тако мав бути ковалювник та сервай нічле поштики в 1918. та 1919 роках Кошбер зворвад як і завод фабрики мав за споровадувати робітників з других охочих. Страйканти робітників стали випускати приховано, щоб дати їм до розуміння, що у фабрики в справі і їх страйканти несправедливо. Це розуміли завод фабрики і він спровадив зарда шлькх та до ставляв, що сей завод яких до засудження перевели в детективні місцевих фабрик. В означений зарвад мав фабрика дісно почала робити управління страйкантими. Страйкарі уставили коду зводу до фабрики сторожу (пінкети), нежні котрою з сторожою фабрику, зрубною в палладерів, карбоні та у шлькхній кризі, приходило до частих сварок, ба навіть бійок. В юній перекоди нежні до страйканти. Нині рано фабричні сторожі вочили страйканти з карбоні та машинних крибіс до лонній, збривали перед фабрикою, та зловжували. Тут юній в збрив Емера Корта та ранний жовнір Джеймс Лундс. Куд з машинною кризою повалив в ому реставрації, де той шлькх мейор міста, але ніякого не вивали.

Нова проба політичної організації робітників

Урядники юній мажоритети до кількох юній зєднаньських робітничих розіслали до ріжних юній запрошення на робітничу конференцію до Шкаго на 20 лютого. Конференція має провадити спільну основну економічну програму, на котру можуть згодитися і після котрої можуть працювати всі робітничі організації в Америці. Конференція знайме ше комітет для розробки програм, шлькх та у шлькхній кризі, приходило до частих сварок, ба навіть бійок. В юній перекоди нежні до страйканти. Нині рано фабричні сторожі вочили страйканти з карбоні та машинних крибіс до лонній, збривали перед фабрикою, та зловжували. Тут юній в збрив Емера Корта та ранний жовнір Джеймс Лундс. Куд з машинною кризою повалив в ому реставрації, де той шлькх мейор міста, але ніякого не вивали.

Місто не має чин платити своїм робітникам

Уряд міського властителей в Шкаго замкнув для браку фонду. Буде він замкнений аж до дальшого зарвадженя. Через замкнення уряду 15,000 міських робітників лишаться без своєї заплати за послідні два тижні праці. Міський платничий уряд мав вилатити в сей день коло 200,000 долларів, але не дістав грошей. Бо міська рада не ухвалила бюджету і не видала приказу стійтнути потреби міській податки. Шоби зарадити над ухвалення міська рада радить над ухвалення тимчасового податку.

Законова жорстокість

У второк рано трачено в стейтвоях тюрні в Трентоні. Нью Джерсі одного Джорджа Гареса, засудженого за зєднання убийство пяти-літньої дивчини Тересі Кукарської дня 22 грудня минушого року. Після стейтвояного закону кару смерті мали виконати при помочі електрики. Коли осудженого поседали на електричний кріселі, приєднавано до нього електричні проводи і паче-мо електричний ток, від котрого засуджений почав уже витиски в перелестерній судорожках, щоби зіпсувати ці електричні проводи і електрики перестали діти. Електричні робітники оглянули машину і провади, попрадили драти коду нові і на засудженого мовили поше електричний ток. Сим разом по кількох хвилях лікар ствердив його смерті. Прерва відновлюючи кару враз даглобо усіх, що були допущені біди свідками страчання, дарма що лікарі провадили вивертити їх що засудженець уже пр першій ударі електричного току страив притомність і нічого не тавити, хоч з його горла добувались тяжкий іогіт. Електротехники повисотворили череву та, що хтось з присутніх, видай такий самий засуджений, ставши ногою на електричний дрот і зіпсув його.

Смерть в пожарі

В місті Ричмонді, в стейті Верджинія, займився в середурані великий готель Лексингтон, при чому згоріло в огні триє збудів. Трагедійна смерть пожежника було зарвадженя стійн ковчова під своїми руйнінами кількоро людей. Три з них уже добуто, ше прудкаються, що ліжачине надути ше більше жертв. Межні пожежники находитися шериф округу.

Горання чи горання?

Один шлькхній подієме, ідуци зі свого становища доми, побачив, як до одної горляної збудови один Італієць, несучи шлькх ведких бляшанку було се в таку пору дня, що подіємеюсе се мовчюще колути вилася підозріли і він постійно вогню білизне розсіпав. Він заввавав другото подієме і оба агентами догоріло. Режия скоро випирала, що се в дійсності не горляня, а горляня. В залізних колуках найшли пошту фабрики торікні та великий склад готового шлькх сорток. Подіємею зарва заперешували дох гомаю і подіємею усе їх дитро.

Французьке правительство хоче відложення реченця скликання економічної конференції в Генуї

ДОМАГАТЬСЯ ТАКОЖ УЛОЖЕННЯ ДОКЛАДНОЇ ПРОГРАМИ ГЕНУЙСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ШЕ ПЕРЕД СКЛИКАННЯМ ЇЇ — СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО АМЕРИКА ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В ЦІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОНДОН, 8 лютого. — Британське правительство одержало ноту від французького правительства у справі генуєської конференції. Сей ноти англійський міністерський кабинет ше не обговорював. Нота в доволі дова. В ній французьке правительство просить о локадне означення програми генуєської конференції. Французьке правительство також заявляє, що один місяць перед конференцією не вистарчає для докладного обговорення та установлення її програми, і домагається, щоби реченця скликання конференції відложили на пізніше. Відгадує, що британське правительство згодиться на відложення реченця скликання конференції але тільки на недовгий час. Позатим, як кажуть, воно не виступити від програми генуєської конференції, яку улали на останній сесії англійської Навискої Ради в Кані, у Франції.

З Америки наслідки соуду владомости, що ше не в виключені, що З'єднані Держави будуть заступлені в генуєській конференції.

Французькі газети кажуть, що Англія хоче панувати над Європою, невиключаючи і Франції

ПАРИЖ, 8 лютого. — Тутешна преса критикує подітку британського прем'єра Лорда Джорджа за його зарва, що генуєська конференція мусить відбутися після плану, який залуція прийняли на Навискій Раді в Кані. Числові пишуть, що се тільки підтверджує, що ріжний між Великою Британією та Францією зростає та що Велика Британія не хоче попустити своїх панувати над Європою, а в тій і над Францією, за своєї тільки політичної і користі.

Англія готується до віддачі долгу державам

ЛОНДОН, 8 лютого. — Британське правительство має небажком присутити до переговорів з американським правительством у справі віддачі З'єднані Державам воєнного долгу.

Терор шлькх-фейнерів в Австрії

ЛОНДОН, 8 лютого. — Італійські шлькх-фейнерські республіканські війська ушлиши на територію Остеру (північною округу Італії) і розвели терор серед населення. Вони забравали і вивозили австрійських партію і вбивали, ставши підпону стору.

Третя рата сплати воєнного відшкодування

ПАРИЖ, 8 лютого. — Німецька зобов'язана третю рату в сумі 1,000,000 золотих марок відплатити комісії воєнних відшкодувань.

Політична криза в Італії

РИМ, столиця Італії, 8 лютого. — Король Віктор Емануїл звернувся до бующего прем'єра Віторія Орландіа, звинено з часу версальської мирної конференції, з проханням, щоби він утворив новий італійський міністерський кабинет. Се сталося по завіні Никола, що йому не вдалася місія. Орландіо прийняв прохання короля. Якщо і йому не поведася її місія, король звернувся би з проханням до бующего прем'єра Дюліотті. Коувбі одначе і він не міг скласти угодного кабинету, то се гална розв'язати парламент і розписати нові вибори.

Відбудова знищеної війною Франції поступас скорі шведом

ПАРИЖ, 8 лютого. — Шарль Ребел, новий французький міністер свободних крелі, заявив учора в парламенті, що з 280,147 долівкх знищеної і 422,736 ушкоджених, відбудовано 335,476 з 54,000 кілометрів знішених доріг напрямом 92,000 з 3,300,000 тектара знищеної урбанної рлі приперено до доброго стану поше 2 мільйоні. Промислові зарвадення майже всі вже відбудовано.

Новий римський папа за миром

РИМ, столиця Італії, 8 лютого. — Новий римський папа Пій XI, перелав юній через американського киданця Олджієла з Бостону благословення для американського народу. Пій висловив яскраве притягання для шлькхних прихвильників американського народу, яких шлькх заслаи історичними, правди і мирної любові. Він висказав, що класне шлькх заслаи добобити сей страйканти.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1892.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРИОДИКАТА

Three cents the copy.	Подписное число три центи.
One year \$ 7.00	На рік 7 00
Six months 3.75	На пів року 3 75
Three months 2.00	На три місяці 2 00
Foreign and Jersey City Rates.	В Діаспорі Схід і Європі.
One year \$10.00	На рік 10 00
Six months 5.50	На пів року 5 50
Three months 2.75	На три місяці 2 75

Ваша адреса повинна бути вказана на 10 ліній.

London, "Свобода", 466 Montgomery, Tel., U. S. Coast: 1888 Montgomery.

Ваша адреса повинна бути вказана на 10 ліній.

3 Канада вказати місцеві гроші інакше на т. з. Foreign Money Order.

Адрес: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ІРЛАНДІЯ І СХІДНА ГАЛИЧИНА.

Варшавська газета "Робітник", центральний орган ППС. (польської партії соціалістичної) з 17. січня с. р. помітив передовицю на ім. "ІРЛАНДІЯ — СХІДНА ГАЛИЧИНА", в якій з'являються ірландсько-англійською мовою, порівнює Східну Галичину до Ірландії (іше):

Польща має свою (і) Ірландію. У Східній Галичині, так як в Ірландії, національна боротьба виростає на тлі боротьби місцевого селянства з чужоземним обшарпанком. Суспільна боротьба українського селянства з польським обшарпанком приймає національну свідомість сего селянства і він завдає своїм суспільним боротьбам вирис на світовому національній українській. Со свідомість спливає значно вище. Український селянин має духового провідника в численній українській інтелігенції і не може бути безлюдь, аби українське населення Східної Галичини повільно погодилось на роллю польських горжаних східно-галицьких воєдств.

Правду написала польська соціалістична газета (що і її рідко коли трапляється), що в українській Галичині боротьба виростає на тлі боротьби українського селянства з ЧУЖИМ ІНОЗЕМНИМ обшарпанком. Також правду написала, що НУЖНО БУТИ БЕСДИМ, аби українське населення української Галичини згодилось бути ПОЛЬСЬКИМИ ГОРЖАНАМИ СХІДНОГАЛИЦЬКИХ ВОЄДСТВ.

Але та газета, як і всі Польки, навіть найкращій соціалістичній й комуністичній, забуває побачити, що питання української Галичини є далеко ширше і далеко більше та важливіше аніж вона собі порівнювати українську Галичину з Ірландією. Ірландія є маленький острівчик, якого одининок судном є Велика Британія, світова-могуча держава, держава старої культури, якою опанувала й Ірландія. А Галичина є над тисячу літ жива і суцільна частина України, далеко більшій від Польщі. Галичина не ділиться сама, як увільняється від Польщі, бо вона зараз вернеться до рідного поля, до матері України, одної з Галицькою народністю, культурою й історією. З Польщею не має вона нічого спільного, а все лише суцільне від 582 літ.

Отже школа Полякам потішати себе, що зможе розв'язати справу української Галичини в спосіб як розв'язала Англія справу Ірландії. Се є навіть крайною глупотою зі сторони польських "політиків", бо навіть польські політики повинні вміти розуміти, що більша, сильніша й багатша Україна в недалекій будучині вибере найкращий кулек української землі, захопленої вчасі її найменшої недолі злочинним сусідом-ворогом.

НОВИЙ ПАПА.

Не лише католики, але й некатолічні газети світа понов голосів про вибір кардинала Ратті, буюшого архієпископа Італійського міста Медіабола, головою римсько-католицької церкви. Пішуть про його походження, освіту, кар'єру, його політичні погляди та старуються відгадати напрям будучої політики римської церкви.

Зайнтересоване се зовсім самозрозуміло, коли взяти під увагу, що римсько-католицька церква числить коло з'являється мільонів вірних, — одні полюбляють християнство, та являється чи не найбільшю політичною організацією у світі. Якаб не була політична голова такої церкви, вона мусить дивити по собі поважні сади в світі.

Україна, та й те не лише католики, але усіх без різниці релігійних переконань, мусить зашкавити це одна сторона вибору кардинала Ратті римським папою. Се справа відношення римської церкви під промовом Папи XI до українського народу. Справа ся набрав вагу тому, що кардинал Ратті заявляє своє висношення, на найвищій ярусі в католицькій церкві своєї дипломатичної зручності, яку він виклав полагодуху кожній рійній церкві справи у відбудованій польській державі. Про його популярність в Польщі доносина наперед з Риму, і с'ї денесення можна було уважати за звичайну чечність для новинарства. Кожа однак тепер прийшли вістки і з Польщі, що вибір Ратті папою викликав загальне доволонення в шій польській державі та що Польки чваняться тепер тим, що польський уряд недавно признан кардиналом Ратті "ордер білого ора" за його заслуги під час сповіновання уряду папського го нунція до Польщі, то вибір папи Па Хі набирає більшої ваги. У многих Українців збудилося побоювання, що папа Па Хі, в своїй рійності до Польщі, готов узяти впливу своєї дипломатичної керуваннє своїм полюблоси вистарити, щоб підлознили замилити в невинстві, тоді як з другої сторони можуть вайтисі країні католики, більше патисний сьмешій папа, які заявляються за усім, що викладає від уряду католицької церкви без огляду, чи се корисне українському народові, чи ні.

Покриваний людиаю пожукує, поки новий папа покаже своїми чинками, чи опираються на правді польських ріднавін і українське побоювання. Одно лише можна сказати вже й тепер: Якаб так провідники католицької церкви послухаді папські політичні імперіялістичні в католицьких веревках та дали кошти впливу католицької церкви на шкоду українського народу, — чого годі сподіватися, — тоді католицька церква переконана, що українські католики люблять свою національність що найменше так добре, як свою церкву.

ПРО УКРАЇНСЬКІ БОНДИ.

(Надрукована стаття).

Хочу нагадати кілька слів про справу українських бондів. Наперед хочу заявити, що се все, що буду писати, не зустрічить, що я уже став на увазі Петрушевича. Бонди є так само справу Петрушевича. Показати, що ми докажемо перед старим краєм, коли не аберема так майже суми, що тисячі доларів.

Докажемо, коли не аберема сто тисяч, що ми в дібнові чий голімоси, що би Польща панувала над нами. Докажемо перед світом; що ми не дорозімо се до того, щоб мати свою державу. Докажемо, що ми не хочемо самі собою правити. Що те все? Те все є національний ора. Правда є та, що відважують, що вже не гроша, але це тільки викрут. А навіть хотіли тих \$100,000 пропало, то се ще не значило б, що пропало на яку щільність. Се марина, розуміється. Однак без такої марини світ не можна жити.

Беріть собі примір з Жидів, з Ірландії і други народи. Ірландія складають мільони. А тепер гляне на себе. Сто тисяч тай уже не короткій часі, поплив стигнуть. Колиб так Ірландія могла заробити сто тисяч, або Жиди, то вони в одини дні за дві години збрали би. Скаже дехто: Жиди й Ірландія багаті; не може й ірландія бути багаті. Таке речення не можна зовсім. Але що найважливіше, то се, що в тих народів є велика воля до вітчини; є національній свідомість. Та запис сварки стають усі до роботи.

І в Ірландії, що сто тисяч збирають, а мільони, тому що багаті. А ми, тому, що ми бідні, то тільки сто тисяч маємо дати.

Говоритьсь про богатих Ай-

статі про теорію українських монархистів.

Можливо й правити в нашій хліборобській Україні ті, що володіють засобами нашої хліборобської продукції — землемі і хліборобською технікою і машини, а також великі машини сільсько-господарські. Але основну речовину підстава до влади. А від цього вони мусіли би заволодіти засобами війни — державним апаратом і армією і придбати з ними широкій моральній авторитет для своєї влади.

Нема сумніву, що українські монархисти розуміють під тим, що володіють засобами хліборобської продукції, землемі і хліборобською технікою. Мають вони на думі очевидно не селянство, тільки помішники, які тепер скромно називаються "хліборобами". Се мовлять, що в діаспорі українських монархистів, які всі протиставлять "хліборобів" народній масі. Виходить се і з висше наведених слів, де постане зрозуміти, що хліборобський технік, себто промодерні способи хліборобства, які селяни не знають, — іде говориться про потребу згодити апаратом оних землемі і хліборобів передовісім тому самого селянства.

Та чи се правда, що класа помішників володіє землею і хліборобською технікою на Україні? Чи не правда, що землемі і хліборобська техніка є в Україні? Чи не правда, що селянство є в Україні? Чи не правда, що селянство є в Україні? Чи не правда, що селянство є в Україні?

Землемі володіла, але се вже минуло.

Хліборобською технікою володіє вона, а та інтелігенція, яка працює в хліборобському осейно, яка служує в помішничій заробляла на хліб.

Отже землемі і хліборобською технікою класа помішників на Україні володіє, а селянство не має. Державним апаратом і армією вона також тепер не володіє, бо признають самі українські монархисти.

Морального авторитету для своєї влади вона також не має, бо всі українські монархисти кажуть, що його треба здобути.

Словом, виходить, як в наслідок гарячої боротьби, що в Україні, "Варшави-м піроженки, Коби сир тай масо, Корота бим роздобула, Як бим мика була."

Так і українській помішничій класі, яка мусить мовляти, мовляти помішничий народу.

"Нехай українські селяни віддадуть нам землю і політичну владу."

Нехай українська інтелігенція віддасть нам себе в руки, щоб ми могли з неї утворити державний апарат.

"Нехай і українське селянство віддасть нам себе в руки, щоб ми могли утворити армію."

"Нехай шій українська нація (отже передовісім селянство й інтелігенція) признає нас моральними провідниками."

А ми тоді збудемо українську державу, в якій очевидно ми будемо панувати, а весь наріб буде слухати нас і працювати над селіством.

Теній кажу, тільки, бачте, Не на мене шитий!"

— треба відповісти українському народові на се предложеніє утворити український монархистів.

Українське селянство має землю, підстава своєї політичної сили, українська інтелігенція може йому наладити державний апарат, і українська нація може йому наладити армію українських помішничих-монархистів.

Що се діло важке і не швидко буде довершено, на се треба бути дуже наполегливим, а не увазі, що сьому перешкадять, Моєщина й Польща.

Сих перешкод не зменшати би українські помішники, які ісправді віддати діло будови української держави.

А при тім хто знає, чи ті вчерашні Москалі й Польки, які тепер хваляться, що тільки вони одні можуть збудувати свою державу, абура збудувати не воли би помилитися з Польщею й Москвою?

Во се треба сказати виразно: Лише українська нація, найбільшій український патріотизм. Але та помішничий маса на Україні, на якій опираються українські монархисти, досі була несповінена і сповінена і в українським національним відношенні не мала нічого спільного, а все лише — відносилось до нього ворожо.

Ми бачили, як за землемі Скоропадського та єтоскопце на помішничий маса голодує в Україні, а українська нація під фірмою української держави хотіла українській підготувати акцію відбудови перелюдівольної Росії і як в кінці урядово проголосила, що в Україні трамолі розсталися з 14, надолосилися і нам коштує вприти в її українській державній патрі-

ЧОГО ХОТЯТЬ УКРАЇНСЬКІ МОНАРХІСТИ.

(Ві власного кореспондента)

Відповідь на се питання дає стаття в "Як і що може створити українську державу", поміщена недавно в "Свободі" (№ 284—288 з 7—12 грудня). В сій статті поданий докладний зміст теорії українських монархистів.

Провідні думки сїєї теорії такі: 1) Основою і початком кожної нації є селянська аристократія. Селянська аристократія не могла б існувати в державі, де була б форма монархії, опертій на земельній аристократії.

Пригляньмо сям провідні думки українських монархистів.

В історії розвитку держави одною з початкових форм держави було дієсно панування земельної аристократії під промовом монархії.

Українська держава в сїй формі не встоялася проти ворожих уселів, Польщі і Московщини. Українська держава могла утворити тільки вільно української держави, і перед ворожими сусідами, а понашли під панування Польщі й Московщини, винина думати, щоб відновити сїю форму держави, тільки треба вертатися назад, прихилити до української державності ту спільність з Московщиною, яку вона будувати могла, себто монархію, опертій на земельній аристократії.

Щоб довести, що українська держава могла утворити тільки вільно української держави, і перед ворожими сусідами, а понашли під панування Польщі й Московщини, винина думати, щоб відновити сїю форму держави, тільки треба вертатися назад, прихилити до української державності ту спільність з Московщиною, яку вона будувати могла, себто монархію, опертій на земельній аристократії.

Український демократичний інтелігенції дістається від українських монархистів особливо багато.

Монархисти вважали, що їм не вдалося збудувати українську народно-республіку. Однак при цьому не вдалися позане, промовувачесь. А вже виступили на арені політичного протиника.

Українські монархисти ділять інтелігенцію на дві часті: одна частина, се ті, що служать державі, а друга частина, се ті, що хотять здобути політичну владу. Перша частина очевидно керує, друга — шкідлива.

Українська держава звичайно на такі дві часті. Одна вірно служила існуючій державній владі. Друга затуляла інтереси народу, будучи засобом до створення його до боротьби з державним апаратом, який не відповів інтересам народу. Як у великій французькій революції, яка змовила владу короля й земельної аристократії з селянською революційним рухом, а друга частина інтелігенції відіграла важну ролу. Тому зрозуміло, чому прихильники монархії, опертій на земельній аристократії, мають велику причину бути невдоволені з тої другої часті інтелігенції і мави бути її найборнішим краксам.

Революція на території російської царської імперії звернула також передовісім промодерні засоби державної аристократії під промовом монархії, і в історії держави сїєї статті нема потреби ходити в її прояві сїєї революції. Вистане ствердити, що голова її була владу короля й земельної аристократії, а що сїю ціль революція оскаржувала. Велика селянська власність перейшла в руки селянства, селянська аристократія

залишка тимчасим зникло і політичний біганин. Що не сталося на землях, як до революції творили російську царську імперію, сїї здобуток революції без сумніви. Земля перешла від землемі до селян, черета, і держава владу мусить швидко чи пізніше перейти до селян. Іншими словами, на землях, які були в землемі, належали до російської царської імперії, розчинений шлях для селянської демократії, для селянської демократичної республіки.

Провідні думки селянства в сїй боротьбі була демократія на інтелігенцію, тому зрозуміла невинність земельної аристократії до сїєї інтелігенції.

Щоб дискредитувати її, українські монархисти кажуть, що се вона, українська інтелігенція, хоче загартувати владу в свої руки, хоча зануванати над селіством.

Можуть є й такі, що ісправді займаються в такий замір. Українська інтелігенція не дістається з самих шитень. Та не се ходить, а ходить о тенденції розвитку. А тенденція розвивається така, що в державі все панує над селіством, а селянська власність швидко верстає в селіство, і вона буде панувати в державі.

Очевидно, в селянській демократичній республіці інтелігенція мати більше впливу, ніж при монархії, опертій на земельній аристократії.

Земельна аристократія обробляла землю не своїми, тільки селянськими руками. Сама вона мала час і змогу витиски з добути те знання, яке потрібне для управи державою.

Селянство обробляло землю своїми руками і тому не має часу на те, щоб збудувати державу, потрібне для управи державою. Тому селянство мусить виділяти з себе інтелігенцію, — своїх синів, яких посліпати-ме заставляти, щоб вони управляли державою.

В революції земельна аристократія втратила голову о сьому своєї політичної влади і в історії селянства.

Вона втрапила також другу о сьому своєї політичної влади — особливу змогу набувати знання, потрібне до управи державою і користі сїям того-ж селянства.

Зрозуміла річ, що вона хотіла би втрачене відшукати. І тому хоче знайти причину, яка завдала би українській інтелігенції більше впливу, ніж при монархії, опертій на земельній аристократії. Тому голімоси, що тільки вона може збудувати українську державу. Коли, мовлять, земля перейшла в руки селянства, то чому не перейшла в руки селянства і політична владу.

"Треба звернути особливу увагу на отсей кінцевий уступ

Д. Братусь.

Рисестер, Н. З. 3. лютого, 1922.

